

Nr 252

Av herr **Lindström m. fl.**, om påskyndande och fullföljande av upprustningen av de norrländska fjällägenheterna.

Under trycket av de friktioner, som rått mellan lappar och bofast befolkning i våra fjällbygder, beslöt och verkställde statsmakterna i slutet av förra och början av detta århundrade inköp av ett stort antal fjällhemman, som tillsammans skulle bilda ett stort reservat för de nomadiserande lapparna. Dessa förvärv skedde nog inte endast i undantagsfall med för säljarna ganska illusoriska löften om framtida fördelar. Säljarna fick kvarstanna som arrendatorer åt kronan, som dock icke haft byggnadsskyldighet i vedertagen bemärkelse. Arrendatorerna hade endast rätt att få byggnadsvirke utstämplat på rot. I samband med omorganisationen 1948 åtog sig kronan byggnadsplikt på de lägenheter, som överfördes till s. k. norrländsk fjällägenhet.

På grund av de stora och väglösa avstånden har endast mycket primitiva hjälpmedel stått till förfogande för virkets förädling, varför de bostäder, som arrendatorerna uppfört eller upprustat fram till 1948, knappast kan betraktas som människovärdiga. Lantbruksnämnderna, under vars förvaltning dessa lägenheter står sedan 1948, är nu i mån av personella och ekonomiska resurser i gång med en upprustning av de lägenheter, som under överskådlig tid kan tänkas bli bebodda.

Men resurserna är otillräckliga. Upprustningstempot blir alltför långsamt och de som bor därute i ödemarken ger snart upp hoppet om att något blir gjort i deras livstid. Denna hopplöshet bland arrendatorerna och statsmakternas gamla underlåtenhetssynder gavs ett minst sagt skrämmande uttryck i den reportageserie, som nyligen gavs i radio. Lantbruks- och länsbostadsnämnder ställdes däri ganska oförskyllt vid skampålen. Stode rikligare resurser till deras förfogande, skulle upprustningen utan tvivel ske i snabbare takt.

När nu ättlingar till de nybyggare, som under hart när otroliga umbäranden skapat dessa odlingens utposter, vill bo kvar på sina fädernegårdar, och då det måste betraktas som ett ingalunda betydelselöst samhällsproblem att dessa replipunkter i vår fjällvärld blir bevarade i ett anständigt skick måste det skapas betingelser härför. Både skogsbruket och turismen har ett väl markerat intresse av att så sker.

Arrendatorens missnöje blir minsann inte blidkat av att de ser hur lappväsendet av medel, som influtit genom uttag ur deras förfäders skogar

som kronan förvärvat för en ringa köpeskilling, uppför relativt moderna bostäder åt såväl den renskötande som icke renskötande lappbefolkningen. Det måste betraktas som ett rimligt rättvisekrav, att skogsinkomsterna från renbetesfjällen finge användas för att i forcerat tempo kunna fullfölja upprustningen av de norrländska fjällägenheterna.

Med hänvisning till förestående får vi föreslå,

att riksdagen måtte besluta uppdraga åt Kungl. Maj:t att verkställa en snabbutredning om på vad sätt den påbörjade upprustningen av de norrländska fjällägenheterna kan påskyndas och fullföljas och förelägga 1956 års riksdag de förslag utredningen kan föranleda.

Stockholm den 26 januari 1955

Helge Lindström

Birger Nilsson

Sigfrid Jonsson